

La basquitis que ve per la dreta

«Hi ha certes elits que, de nit entrada, somien en un Urkullu a Plaça Sant Jaume»

Un fantasma antic recorre la política catalana: la fascinació pel nacionalisme basc. Des que Euskal Herritarok, liderada per Arnaldo Otegi, va obtenir 17.600 vots catalans a les eleccions europees de 1999, no se'n sentia ni ase ni bèstia. A la dècada dels 90 era un ritual que joves de l'esquerra independentista anessin al País Basc a flairar el caldo que hi bullia i tornessin meravellats dels aplecs de Jarrai dient que allà sí que sabien "organitzar-se" i "lluitar". Fins i tot una assemblea comarcal protocupaire va passar a votació dels socis si s'acceptava la "lluïta armada". Els assassinats del comando Barcelona d'ETA, rompuda la treva que havia permès el pacte de Lizarrar, van esmicolar tota temptativa d'emmirallament basc.

D'ençà de l'1 d'octubre la fascinació ha tornat. Ara no són, però, un grapat de joves alternatius. La dèria ha mutat arrelant a les torres més altívoles de la Diagonal. En despatxos lluents i lluminosos de certs poders fàctics, s'hi cova una admiració gens continguda per la política basca.

La Vanguardia, el portaveu oficiós d'aquestes elits, es desfà tot sovint en elogis i ditirambes cap al Partit Nacionalista Basc. La moderació, l'ordre i el pactisme d'Iñigo Urkullu i Andoni Ortuzar són lloats fins a no poder més. Totes les seves decisions s'aplaudeixen pel seu sentit de la realitat. La tradicional bicefàlia del PNB -la presidència del partit i la del govern basc no són ocupades per la mateixa persona-, és un exemple salutífer. Les seves espantades al govern espanyol són una estratègia de negociació brillant per aconseguir millores per als ciutadans bascos. Vinguin eleccions previsibles i avorrides com les d'Euskadi!

La basquitis, com tota inflamació, és símptoma que alguna cosa no va bé. A Catalunya hi ha gent important que dorm amb recança -empresaris, financers, periodistes de saló- perquè les coses no són com voldria. Saben que la Convergència d'abans, atropellada pel Procés i per les seves mesquineses comptables, no tornarà. I sospiren per un partit nou de trinca on la gent d'ordre i els "propietaris" se sentin còmodes, que defensi més o menys la catalanitat, però que a l'hora de la veritat pacti amb Madrid el que convingui. Un PNB a la catalana, sense 3%, ni família Pujol, ni vel·leïtats sobiranistes. El somni humit de tots ells seria que un Urkullu enravenat entrés triomfalment al Palau de la Generalitat.

L'actualitat sembla bufar a favor de la passió basca. Junts per Catalunya s'esbatussa amb el PDECat. La Caixa menysté la Generalitat en la seva fugida espanyola endavant. Artur Mas, el "traïdor" de l'establishment, el responsable de tots els mals, posa distància amb Puigdemont... Ara que el rellotge de les eleccions catalanes està a punt de posar-se en marxa, hi ha certa efervescència entre els qui l'abanderaren.

Existeix, asseguren, una bossa desemparada de votants -400.000 segons les estimacions més optimistes-, que espera una oferta electoral moderada i atractiva. Alguna cosa es mou entre bambolines. Dirigents de Convergència que van saltar del carro sobiranista es deixen festejar. Els nous partits "catalanistes" que han brollat de la lenta dessagnació convergent, refractaris a l'èpica independentista, prenen posicions. Cal tornar al "peix al cove", es xiuxiueja en els reservats dels restaurants de l'alt Eixample. L'esperança d'un "partit basc" va prenent cos a poc a poc. Marta Pascal, impulsora de l'homònim Partit Nacionalista Català, s'arremanga. Enric Juliana, el PNBeòleg major del regne, somriu per sota el nas. Fins i tot, es considera la possibilitat d'incorporar-hi els "herois" del PDeCAT que han resistit l'abraçada de l'ós de Puigdemont...

La basquitis, diuen els coneixedors del seu precedent històric, és una afectació de diagnosi incerta. Exercita granment la imaginació, en els casos més extrems presenta quadres delirants, i és difícil que es concreti en una realitat palpable, vingui per l'esquerra o per la dreta.

